

Fråga om ersättning enligt artikel 19 i Montrealkonventionen för förstörd semester (NJA 2016 s. 900).**Beslut 2017-10-09; 2016-13303**

BW begärde, för sig och sin medresenär, ersättning med 45 142 kr (varav 13 000 kr för utlägg för kläder och annat och 32 142 kr för fem förstörda semesterdagar). De skulle åka på lyxkryssning med världens största kryssningsfartyg för att fira sin 20-åriga bröllopsdag. De flög från Köpenhamn till Barcelona med mellanlandning i Frankfurt. Väskorna blev kvar i Frankfurt och fick dem de inte förrän på kvällen den femte och näst sista dagen av resan. Innan dess hade de bara kläderna de åkte i. I de försenade väskorna fanns allt de behövde, såsom kostym, långklänning, badkläder, skor, hygienartiklar och mediciner. De fick äta på självserveringen istället för i restaurangen som krävde finare klädsel. De kunde inte vara med på de två kaptensmiddagarna. I varje hamn var de tvungna att stressa av båten för att handla det nödvändigaste, så de hade inte tid att åka på någon utflykt. Resan blev förstörd på grund av detta. De har fått 9 000 kr i försäkringsersättning.

Flygbolaget motsatte sig kravet. När bagage förkommer ersätter man för nödvändiga inköp och oförutsedda utgifter. Företagets policy är att ersätta 50 procent av kläderna och 100 procent av toalettartiklar och underkläder. Det finns inget allmänt skadeståndsansvar för stress och obehag och företaget kan inte ersätta några följdskador på grund av bagageförseningen. Bolagets slutgiltiga ersättningsbelopp var på 7 000 kr, vilket resenärerna har fått genom försäkringsbolaget.

Allmänna reklamationsnämnden, i utökad sammansättning, gjorde följande bedömning.*Utgångspunkter för nämndens bedömning*

Enligt artikel 19 Montrealkonventionen ansvarar transportören för skador till följd av försening vid lufttransporter av passagerare, bagage och gods. Transportören ansvarar dock inte för sådana skador om transportören visar att denne och dennes anställda eller uppdragstagare vidtagit alla de åtgärder som rimligen kan begäras för att undvika skadorna eller att det varit omöjligt att vidta sådana åtgärder.

I ärendet är klarlagt att bagaget blev försenat och att resenärerna fick sina väskor först efter flera dagar. Med anledning av detta har de begärt ersättning för dels utlägg för inköp av kläder och annat, dels förstörd semester.

Ersättning för inköp av kläder och andra utlägg

BW hävdar att hon har haft utlägg för kläder och annat med 13 000 kr. Av hennes egna uppgifter framgår att hon redan har blivit ersatt med totalt 9 000 kr genom sitt försäkringsbolag och sin reseförsäkring. Enligt nämndens praxis är det skäligt att en resenär får ersättning för hälften av sina kostnader för klädinköp eftersom de inköpta kläderna kan användas även efter hemkomsten; om resenären tillerkändes full ersättning för utläggen skulle

hon enligt nämndens mening överkompenseras (ärende 2006-8731). Nämnden ser ingen anledning att göra en annan bedömning i detta fall. BW:s krav på ytterligare ersättning för sina utlägg ska därför avslås.

Ersättning för förlorad semester; rättsliga utgångspunkter

Utgångspunkten enligt Montrealkonventionen är att resenärer har rätt till ersättning för ekonomiska effekter av en försening av passagerare eller bagage. Utöver ersättning för nödvändiga inköp (se ovan), kan resenärer få ersättning för ekonomiska förluster såsom uttagna semesterdagar som gått till spillo eller att en försening lett till att resenärerna blivit uteslutna från någon specifik aktivitet som de betalat för.

Frågan är om resenärerna därutöver kan ha rätt till ersättning för förlorad fritid eller mistad semester. Högsta Domstolen har i avgörandet NJA 2016 s. 900 prövat ett krav på ersättning enligt Montrealkonventionen för förlorad fritid vid en försenad reguljärresa med flyg. En sådan skada ligger enligt Högsta domstolen ofta på gränsen för vad som kan anses utgöra en ekonomisk skada. Det framgår av domen att en skada i form av förlorad fritid/förstörd semester kan vara ersättningsgill om skadan beror på att det mellan parterna uttryckligen eller underförstått överenskomna syftet med resan inte har realiserats till följd av dröjsmål eller annat fel på researrangörens/transportörens sida. Avgörande för om ersättning ska utgå för förstörd semester är den prestation som den skadelidande parten på grund av avtalsförhållandet har rätt till och syftet med prestationen. Enligt Högsta domstolen kan det vara klart för båda parter vad en persontransport syftar till. Ett typexempel är en paketresa till en semesterort. Om syftet med en sådan resa på grund av en försening förfelas i beaktansvärd grad, så bör skadan som är förenad med förseningen i allmänhet vara ersättningsgill. Det förhåller sig enligt domstolen inte på samma sätt med reguljära persontransporter, eftersom sådana resor kan fylla vitt skilda syften. Ett dröjsmål kan därför leda till olägenheter av många olika slag, beroende på individuella och för transportören okända syften med resan, och sådana olägenheter bör i allmänhet inte ge rätt till ersättning. Högsta domstolens avgörande rörde en reguljärflygning och eftersom resenärerna inte hade påstått något särskilt överenskommet eller underförstått syfte med resan utöver vad som ligger i själva transporttjänsten fick de inte någon ersättning.

Bedömningen i detta fall

Nämnden konstaterar till att börja med att BW:s förlorade semester inte utgör en ekonomisk skada. Den omständigheten att hon gått miste om utflykter skulle kunna utgöra en sådan ekonomisk skada, om det vore så att hon hade tvingats att utebli från förbetalda aktiviteter. Utredningen i ärendet ger dock inte tillräckligt stöd för en sådan slutsats. Det enda som enligt nämndens uppfattning är klarlagt vad gäller resenärernas skada i denna del är att deras semester mera allmänt blivit av sämre kvalitet än vad de förväntat sig.

Bagageförseningen inträffade vid en reguljär flygresa som inte ingick i det kryssningspaket som utgjorde resan i övrigt. Enligt nämndens uppfattning finns det inget som tyder på att det mellan parterna fanns någon överenskommelse eller något uttalat syfte med flygresan. Tillgodoseendet av BW:s syfte med resan – att resa vidare med ett kryssningsfartyg – är alltså

inte en del av den överenskomna avtalsprestationen och hon har inte rätt till ersättning för sin förstörda semester.

BW:s krav avslås i sin helhet.